

[Aage Fogh.]

undersøgt i udvalget. Selve lovforslaget kan jeg give min tilslutning.

Alfred Jørgensen: På retsforbundets vegne kan jeg give tilslutning til lovforslaget.

Fuglsang: Jeg finder lovforslaget vel motiveret og nødvendigt og kan derfor på kommunisternes vegne anbefale dets hurtige gennemførelse.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke samtlige ordførere for deres tilslutning.

Til det ærede medlem hr. H. C. Toft vil jeg gerne sige, at det ikke er min opfattelse, at dette lovforslag vil betyde en hindring for eller en udsættelse af den afvikling, der finder sted for øjeblikket, men dette og andre spørgsmål er jeg selvfølgelig villig til at drøfte nærmere i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Carl Petersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som er nedsat angående forslag til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme m. fl. lovforslag.

Uden forhandling eller afstemning *vedtoges* dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tilvirkning og forhandling m. m. af ost.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2165, fremsættelsen i tidenden sp. 4243).

Chr. Thomsen: Her drejer det sig ikke om lovgivning på et nyt område, idet der i adskillige år har eksisteret en lov om kvalitetskontrol med tilvirkning og forhandling af ost. I tidens løb er denne lov blevet revideret flere gange, og der er sket flere ændringer i den. Det, det foreliggende lovforslag tager sigte på, er også kun en revision eller måske rettere sagt en lovfæstelse af allerede eksisterende praksis.

Osteeksporten har heldigvis været i stærk stigning, ifølge bemærkningerne til lovforslaget fra ca. 9 mill. kg i 1938 til ca. 63 mill. kg i 1957, altså en ganske antagelig stigning. Disse tal taler med stor tydelighed om, hvilken betydning denne eksport efterhånden har fået. Det kan man kun glæde sig over, når man tænker på det besvær, der undertiden er med at afsætte de mere traditionelle varer såsom f. eks. smørret. Denne stadig stigende osteeksport bør naturligvis beskyttes ved lov, så at man sikrer, at det er en virkelig kvalitetsvare, der udføres.

Efter den nugældende lov kan kun autoriserede virksomheder eksportere. Det er for så vidt en naturlig ordening, eftersom det næsten er nødvendigt ved osteeksport, at det er virkelig kvalificerede folk, der er beskæftiget med den, og også at man har de tilstrækkelige lagerrum. Denne bestemmelse skærpes en del i det foreliggende lovforslag, idet det her bestemmes, at det ikke alene kun er de autoriserede virksomheder, der må eksportere; der bliver også den klausul, at det skal dreje sig om en regelmæssig eksport, eller også skal det være et årligt mindstekvantum, der eksporteres, for at man kan opnå eksportret.

Eksportretten bevares dog for mejerier, der selv sælger deres produktion ude på fremmede markeder, men også for dem gælder det, at det skal dreje sig om en nogenlunde regelmæssig eksport eller et mindstekvantum.

I de senere år er salget af ost på en ny måde steget stærkt, nemlig af udskåret, færdigpakket ost. Ingen er i stand til at bedømme, hvordan udviklingen vil foregå på dette område, men sandsynligvis vil denne eksportform fortsætte i stigende grad. Lovforslaget tager også sigte på at bringe denne form for salg under kontrol, således at der bliver den bedst mulige kontrol med denne nye salgsform, som egentlig kan siges at være mere ømfindtlig end den hidtidige form.

Som noget nyt i lovforslaget kan nævnes, at autoriserede virksomheder også får lov til at bruge lurmærket og andre kvalitetsmærker. Det har tidligere været således, at det kun var de producerende virksomheder, der måtte bruge kvalitetsmærket. Nu bliver det således, at også de autorise-

[Chr. Thomsen.]

rede eksportører, hvis de følger reglerne, kan få lov til at bruge kvalitetsmærkerne.

Da lovforslaget som helhed må betragtes som en fornuftig ajourføring af de allerede eksisterende regler om kvalitetskontrollen, kan jeg på mit partis vegne tilsige og anbefale en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Sønderup: Jeg kan på venstres vegne anbefale det foreliggende lovforslag vedrørende tilvirkning og forhandling af ost.

H. C. Toft: Mit parti vil også give lovforslaget om tilvirkning og forhandling af ost en velvillig behandling. Med den skærpede konkurrence, der møder danske landbrugsprodukter ude i verden på alle markeder, indser også vi nødvendigheden af at sikre, at de danske landbrugsvarer så vidt muligt er af god kvalitet, endda bedre kvalitet end andre landes produkter, som de skal konkurrere med. Det skal være således, at når man ude i verden præsenteres for danske levnedsmidler, kan man være sikker på, at det er varer af allerbedste kvalitet. Derfor er det nødvendigt, at man stiller visse krav med hensyn til tilladelse til at tilvirke eller eksportere. Når kvalitetskravene er opfyldt, skal man imidlertid være varsom med at lægge bånd på initiativ og foretagsomhed ved at stille sådanne krav til f. eks. lagerlokalernes kapacitet og indretning, at unge, initiativrige mennesker, der ønsker at drive eksportforretning med ost, ikke kan komme til det, fordi der kræves en så stor investering, at de ikke magter det økonomisk. Efter forslaget har landbrugsministeren jo mulighed for, hvis han ville, at stille så store krav, at unge eksportører, der ønskede at sælge ost, ikke kunne komme til. Når lovforslagets § 2 tillige bemyndiger landbrugsministeren til at fastsætte, at der skal have fundet en regelmæssig eksport sted, og til at fastsætte et mindstekvantum for eksporten for at opnå autorisation som eksportør, er det også med til at bremse initiativ og hindre unge nye i at komme til, idet man som regel ikke har mulighed for at starte som storeksportør.

Vi har brug for ethvert initiativ, der kan gavne udførslen af vore eksportproduk-

ter, og vi skal ikke sætte så mange gærder op, at vi kun beskytter bestående virksomheder, men lukker for frisk initiativ og vovemod, der har mulighed for at forøge salget og dermed også indtjeningsmulighederne for den danske landmand.

En ikke ringe del af handelen med landbrugsprodukter foregår som kommissionsforretninger. Jeg går ud fra, at denne lov ikke vil være en hindring herfor. Vi har, som jeg sagde før, brug for enhver indsats, der kan gavne eksporten.

Så vidt jeg kan se, kan landbrugsministeren i kraft af den bemyndigelseslov, som et flertal her i salen i går gav tilslutning til, stille sådanne betingelser for eksporten, at det ikke skulle være nødvendigt for ham også i dette lovforslag at stille krav om, at en regelmæssig udførsel skal have fundet sted, og om et mindstekvantum for den årlige eksport, for at man kan få lov til at eksportere. Hvis denne min opfattelse er rigtig, burde disse bestemmelser også af den grund udgå af forslaget.

Vi vil behandle forslaget med velvilje, men vi nærer visse betænkeligheder, som jeg her har givet udtryk for.

Baunsgaard: Som det fremgår af bemærkningerne til det foreliggende lovforslag, har der i årene fra 1938 til i dag været en meget betydelig stigning i udførslen af ost, og det er for mig ganske klart, at skal denne fremgang fortsættes, ja blot fastholdes, er det en forudsætning, at dansk landbrugsproduktion har mulighed for at hævde sig gennem sin kvalitet. Det vil ikke gælde mindre her end for andre landbrugsområder, og derfor anser jeg den foreslåede lovgivning for en nødvendighed.

Jeg lagde mærke til, at det ærede medlem hr. H. C. Toft drog frem spørgsmålet om bemyndigelsen til landbrugsministeren til at fastsætte krav om en regelmæssig eksport. For mig at se er det selve hovedindholdet af nærværende lovforslag, at der skal være tale om en regelmæssig eksport, for at man kan blive autoriseret som eksportør, og jeg anser det også for at være nødvendigt, at en sådan bestemmelse indsættes i loven, idet man ikke mindst på dette område har været ude for uheldige tendenser med engangseksportører.

[Baunsgaard.]

Men jeg føler også trang til over for den højtærede landbrugsminister at understrege, at kravet om mindsteeksport, mindstekvantum, ikke må være til hinder for, at unge og nye eksportører kan komme til. Jeg ser heller ikke, at lovforslaget, som det fremtræder, skulle tage sigte herpå, men må mene, at det udelukkende tager sigte på, at man for fremtidig at blive anerkendt som eksportør skal have en regelmæssig eksport, og jeg håber og forventer, at der ved fastsættelsen af mindstekvantum vil blive taget hensyn til, at nye virksomheder skal kunne begå sig.

Jeg kan derfor tilsige vor medvirken til gennemførelsen af lovforslaget og tilslutter mig ønsket om en hurtig udvalgsbehandling. Jeg skal her kun lige fremhæve, at der er enkeltheder i forslaget, som jeg finder må tages op til nærmere overvejelse i udvalget. Det gælder f. eks. lovforslagets § 2, stk. 2, hvor man taler om, at de autoriserede virksomheder skal have branchekyndigt personale.

Jeg er betænkelig ved en sådan generel formulering, fordi det er meget svært med et enkelt ord at gøre op, hvad „branchekyndigt“ er. Når man stiller visse krav med hensyn til virksomhedernes indretning og kvaliteten af varerne, skal man ikke her skele til eller give fortolkningsmuligheder for, hvad der er branchekyndigt personale. Opfyldes betingelserne i øvrigt for kvalitet og lagerindretning, mener jeg, at vi i udvalget må se på, om ikke denne vending, branchekyndigt personale, måske kunne udgå.

§ 4 tager sigte på pakning og udskæring af ost til salg en gros, hvilket kun må foretages af autoriserede virksomheder. Det er jo den moderne form for salg i detailhandel, at man leverer færdigpakkede stykker ost, og jeg nærer nogen betænkelighed ved at kræve, at sådanne virksomheder skal være autoriserede. Jeg kunne ønske, at man så på, om det ikke var nok at give landbrugsministeren og landbrugsministeriet mulighed for kontrol ved at kræve, at det skulle være anmeldte virksomheder, idet vi ikke gennem en lovgivning, der vel først og fremmest tager sigte på eksporten, skulle lægge hindringer i vejen for driftige detailbutikkers mulighed for at handle således, som den moderne tid kræver.

Med disse bemærkninger og med ønsket om, at man i udvalget vil se på disse enkeltheder, skal jeg på det radikale venstres vegne tilsige en hurtig og velvillig behandling.

Alfred Jørgensen: Jeg tror, det er en forudsætning for en stadig fremgang for dansk osteeksport, at vi retter vore bestræbelser mod en videre standardisering af varerne, en standardisering, der ikke alene omfatter kvalitet, form og indpakning, men også lagringen. Der er jo noget mærkeligt i, at man kan komme ind til sin købmand og han så siger: i dag har jeg lige en ost, der falder i din smag; skal du ikke have et stykke med hjem? Det er naturligvis rart, at man somme tider kan gå hen og købe en ost, der falder i ens smag, men det burde man egentlig kunne når som helst, og det burde vore udenlandske kunder også kunne.

Vi har altså åbenbart en del at lære på dette punkt, og vi sætter nu den højtærede landbrugsminister til at tage sig af denne opgave. Jeg nærer som bekendt en udstrakt sympati for den højtærede minister og respekterer hans store dygtighed, men der er jo også andre dygtige mennesker til, og jeg kan altså ikke forstå, at producenterne og eksportorganisationerne ikke selv kan løse denne opgave. Man kan fristes i denne tid til at spørge: er der da ingen, der tror på friheden og det frie initiativ længere? Jeg kan heller ikke tilbageholde et lille suk: hvorfor er der ikke knyttet nogen bestemmelse om en tidsbegrænsning til denne lov? Hvis denne bemyndigelse af hensyn til vore afsætningsmuligheder er nødvendig i øjeblikket, lad os så give den og lade den bestå en rimelig tid, indtil erhvervene er modne og dygtige nok til selv at løse denne for dem naturlige opgave.

Fuglsang: Osteeksporten har jo været et af lyspunkterne for vor landbrugseksport overhovedet i efterkrigsårene, og det er derfor naturligt, at man både ved tidligere lovgivning og nu gør, hvad man kan, for at vi kan bevare den stilling, vi har på verdensmarkedet. Et af de våben, vi har både i kampen mod konkurrenter og i kampen mod andre staters forsøg på restriktioner og andre hindringer er vore varers

[Fuglsang.]

kvalitet, og ud fra det synspunkt kan jeg på mit partis vegne tilsige støtte til det foreliggende lovforslag.

Der er jo her til en vis grad tale om en bemyndigelseslov. Jeg er imidlertid fuldt ud klar over, at det ikke er af ondsindethed, den højtærede landbrugsminister forlanger disse bemyndigelser, men netop fordi vi må erkende, at vi har visse bitre erfaringer, når det gælder det frie initiativ og kræfternes frie spil; derfor er det nødvendigt, at lovgivningsmagten har et vist hold på tingene.

Hvis man i et udvalg kan råde bod på forskellige uklarheder, f. eks. med hensyn til den af det ærede medlem hr. Baunsgaard nævnte autorisation, har jeg ikke noget imod det, men som helhed kan jeg på mit partis vegne tilsige vor støtte til lovforslagets gennemførelse.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke dem, der har givet tilslutning til lovforslaget, og jeg forstod, at der var tilslutning fra praktisk taget alle ordførerne.

Det ærede medlem hr. H. C. Toft havde visse indvendinger. Jeg vil gerne i den anledning sige, at jeg er enig med det ærede medlem i, at man skal være varsom med at lægge bånd på initiativ og virkelyst, og jeg mener heller ikke, at denne lov vil gøre det. De krav, der stilles her, er kvalitetskrav. Der er tale om en ajourføring af hidtil gældende bestemmelser, og det egentlig nye er kravet om en regelmæssig eksport som betingelse for autorisation. Det er også en kvalitetsbestemmelse, idet det i sig selv indebærer en hævnning af kvaliteten, når man for at bevare rettighederne som eksportør er tvunget til at gennemføre en regelmæssig eksport. I øvrigt kan jeg sige, at det er meningen at stille kravene sådan, at der må være chancer for de nye eksportører, som ønsker at tage et arbejde op på dette område.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem

hr. Baunsgaard, at jeg er da villig til i et udvalg nærmere at drøfte en afklaring af lovforslaget på de to punkter, han nævnte, nemlig kravet om branchekyndigt personale og spørgsmålet om, hvorvidt de virksomheder, der forhandler færdigpakket ost, skal være autoriserede eller blot anmeldte.

Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Fuglsang fremhævede, at osteeksporten har været et af mejeribrugets lyspunkter; det er i dag næsten det eneste. Hvis osteeksporten skal fortsætte og videreudvikles, tror jeg, det er nødvendigt, at vi stiller strenge krav til kvalitet; det er den bedste måde at hævde sig på. Vi kan ikke undvære denne store eksport, og vi skulle meget gerne have en større eksport på dette område. Jeg tror, at denne lovgivning i praksis vil medvirke til, at det kan ske.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Thomsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i dag, torsdag den 22. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring i lov om totalisatorspil.

2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om pension og hjælp til enker m. fl.

[Formanden.]3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om en kornordning for høståret 1958-59

og

forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer.

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om tilvirkning og forhandling m. m. af ost.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til arvelov for Grønland.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om folkekirkens lønningsvæsen m. v.

12) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Om reglerne for adgang til at oppebære folkepensionens mindstebeløb m. m.).

Mødet hævet kl. 11.

91. møde.

Torsdag den 22. maj kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om bortfald af hartkorn eller matrikelskyld for ejendomme i købstæder og flækker, forslag til lov om ændringer i lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme og forslag til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at *Slipsager* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme m. fl. lovforslag. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Slipsager* har vedkommende gruppe udpeget *Aage Fogh*, som herfter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om totalisatorspil.

Valgt blev: *Peter Nielsen, Chr. Christian- sen, Ove Hansen, Hans Knudsen, Holger Larsen, Waldemar Laurson, Axel Ivan Pedersen, Aage Fogh, J. M. Pedersen, Lade- foged, Ejnar Hansen, Henry Hansen, Paabøl, Østergaard, Hanne Budtz, Ninn-Hansen og Reedtz-Thott.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om pension og hjælp til enker m. fl.

Valgt blev: *Edel Saunte, Nina Andersen, Kaj Andresen, Hjortnæs, Mørk, Schrøder, Strøm, Else Zeuthen, Gudrun Bjørner, Søren Andersen, N. Chr. Christensen, Justesen, Krogh, Lorentzen, Erna Sørensen, Hanne Budtz og Poul Møller.*